

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo: S-000668/2022/NKU-1090/BBA

Z-006923/2022/1090/BBA

Číslo poverenia: 1848/09

Zo dňa: 19. 05. 2022

Počet výtlačkov: 2

Výtlačok číslo: 2

Počet strán: 20

Počet príloh: 1

Z Á Z N A M

o výsledku kontroly

Prijmy obcí na poskytovanie kvalitných služieb občanom počas pandémie

KA-005/2022/1070

Mesto Spišská Nová Ves

október, 2022

Obsah

Zhrnutie.....	4
1 Postavenie obcí v systéme krízového riadenia.....	5
1.1 Zákonné požiadavky pre prípravu a krízové riadenie.....	5
1.2 Komunikácia a koordinácia	8
2 Vplyv pandémie na plnenie rozpočtu a likviditu obcí.....	10
3 Opatrenia počas pandémie na kvalitné poskytovanie služieb.....	15
3.1 Vplyv pandémie na administratívne kapacity a prevádzkové služby obce.....	15
3.2 Realizácia vybraných opatrení, ktoré zabezpečili včasné a kvalitné poskytovanie vybraných služieb občanom.....	16

Príloha č. 1 Plnenie rozpočtu obce a iné údaje obce za roky 2018 - 2021

Zoznam použitých skratiek

Skrátený názov	Úplné znenie
CO	civilná ochrana
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor
DPFO	daň z príjmov fyzických osôb
FB	Facebook
IKT	informačno-komunikačné technológie
IÚZ	individuálna účtovná závierka
KR	krízové riadenie
Mesto/kontrolovaný subjekt	Mesto Spišská Nová Ves
MF SR	Ministerstvo financií SR
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR
MRK	Marginalizované rómske komunity
MsÚ	Mestský úrad
MsZ	Mestské zastupiteľstvo
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MTZ	materiálno-technické zabezpečenie
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
NFV	Návratná finančná výpomoc
OOP	osobné ochranné prostriedky
OS SR	Ozbrojené sily SR
OÚ SNV	Okresný úrad Spišská Nová Ves
PZ SR	Policačný zbor SR
RÚVZ	Regionálny úrad verejného zdravotníctva Spišská Nová Ves
SR	Slovenská republika
SZP	sociálne znevýhodnené prostredie
ŠR	štátny rozpočet
TSP	terénny sociálny pracovník
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
VZN	Všeobecné záväzné nariadenie
zákon o civilnej ochrane	zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva
zákon o obecnom zriadení	Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
zákon o riadení štátu v krízových situáciách	zákon č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení niektorých predpisov
zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy	Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtovej zodpovednosti	Ústavný zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti v Znení neskorších predpisov
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZOO	Zoologická záhrada
ZŠ	Základná škola

Zhrnutie:

V roku 2020 výrazne zasiahla do fungovania spoločnosti pandémie ochorenia Covid-19. Pandémiou spôsobená krízová situácia, vyhlásenie mimoriadnej situácie a následne núdzového stavu ovplyvnilo aj fungovanie obcí a miest. Vzniknutá situácia vyžadovala prijímanie opatrení na štátnej, ale aj lokálnej úrovni smerujúcich k ochrane obyvateľstva ako aj zachovaniu verejných financií.

Účelom kontroly bolo posúdiť účinnosť opatrení prijatých obcami na poskytovanie služieb občanom v reakcii na pandémiu COVID-19 a vývoj príjmov obcí. Kontrola bola zameraná na inštitucionálne a funkčné nastavenie systému krízového riadenia a postavenie obcí v ňom, vplyv pandémie na plnenie rozpočtu a likviditu obcí, či opatrenia obcí počas pandémie na kvalitné poskytovanie služieb občanom, aj napr. pri realizácii vybraných opatrení prijatých na celoslovenskej úrovni týkajúcich sa aj samosprávy.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola výkonnosti. Kritériami kontroly bola platná legislatíva týkajúca sa krízového riadenia, civilnej ochrany, obecného zriadenia, rozpočtového hospodárenia a uznesenia vlády, za ktorých realizáciu boli zodpovedné obce a mestá. V rámci účinnosti bolo hodnotené, či stanovené postupy a postupy obce viedli k očakávaným výsledkom, tzn. obec vedela prijať primerané a rýchle opatrenia počas pandémie, prijímala opatrenia, ktoré viedli k eliminovaniu dopadov na plnenie rozpočtu a jej likviditu, či zabezpečeniu poskytovania včasných a kvalitných služieb obce obyvateľom počas pandémie.

Mesto Spišská Nová Ves malo spracovaný Plán ochrany obyvateľstva, ktorý obsahoval riziko šírenia prenosného ochorenia osôb a režimové opatrenia v prípade ohrozenia mimoriadnou udalosťou s únikom biologických látok. Krízový štáb mesta bezodkladne reagoval na krízovú situáciu v prípade vypuknutia pandémie Covid 19. V roku 2020 zasadal 12x. Mesto prijalo rýchle a primerané opatrenia, o zavádzaní ktorých informovalo svojich obyvateľov. Pri riešení pandémie a súvisiacich záchranných prác využilo členov dobrovoľného hasičského zboru a služby fyzických a právnických osôb, ktoré disponovali potrebným technickým a personálnym zabezpečením v danom čase.

Spoluprácu a komunikáciu medzi mestom a orgánmi krízového riadenia štátu na okresnej úrovni hodnotí kontrolovaný subjekt pozitívne a považuje ju za veľmi dobrú. Na základe skúseností s riešením pandémie Covid 19 ako nedostatočné vníma chaos pri organizovaní celoplošného testovania, časovú tieseň pre zabezpečenie prípravy a realizácie celoplošného testovania, nedostatočné personálne kapacity a vymožitelnosť práva pri kontrole dodržiavania domácej karantény.

Počas pandémie v r. 2020 mesto dodržalo zásady rozpočtovej transparentnosti a rozpočtovej zodpovednosti. Prijímaním rozpočtových opatrení mesto reagovalo na vzniknutú situáciu. Menej výdavkov bolo vynaložených na kultúrne a športové podujatia. Najviac výdavkov rozpočtu smerovalo do školstva. Rast výdavkov bol zaznamenaný na civilnú ochranu. Väčšie projekty financované z kapitálových výdavkov sa hlavne v rozpočtových organizáciách nerozbehli. Mesto využilo možnosti refundácie a dotácií na zabezpečenie finančnej stability a udržateľnosti. Pandémia nemala zásadný vplyv na plnenie rozpočtu mesta v r. 2020, jeho likviditu a schopnosť splácať záväzky.

Pandémia nemala vplyv na úroveň poskytovania služieb občanom v roku 2020. Administratívne a prevádzkové služby boli obmedzené len redukovaním osobnej návštevnosti MsÚ a zatvorením kultúrnych a športových zariadení mesta na nevyhnutný čas z dôvodu protipandemických opatrení. Vo všetkých agendách boli na vybavenie vecí dodržané zákonom stanovené lehoty.

Mestom prijaté a realizované opatrenia mali kladný účinok na stabilizáciu a zlepšenie epidemiologickej situácie v meste, keď nebol zaznamenaný veľký rozsah rozšírenia Covid 19, ktorý by mal za následok izoláciu určitých mestských častí.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 1848/09 z 19. 05. 2022 vykonali:

Ing. Beatrica Böhmová, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Eva Kaduková, členka kontrolnej skupiny
Ing. Katarína Rusnáková, členka kontrolnej skupiny

kontrolu Prijmy obcí na poskytovanie kvalitných služieb občanom počas pandémie, ktorej účelom bolo: posúdiť účinnosť opatrení prijatých obcami na poskytovanie služieb občanom v reakcii na pandémiu COVID-19 a vývoj príjmov obcí a vypracovali záznam o výsledku kontroly.

Kontrola bola vykonaná v čase od 9. 6. 2022 do 30. 9. 2022 v kontrolovanom subjekte

Mesto Spišská Nová Ves, Radničné námestie 7, 052 70 Spišská Nová Ves, IČO 00329614

za kontrolované obdobie: rok 2020.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

Predmetom kontroly bolo:

- 1 Postavenie obcí v systéme krízového riadenia
- 2 Vplyv pandémie na plnenie rozpočtu a likviditu obcí
- 3 Opatrenia počas pandémie na kvalitné poskytovanie služieb

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Postavenie obcí v systéme krízového riadenia

Podmienky na účinnú ochranu života, zdravia a majetku pred následkami mimoriadnych udalostí, ako aj stanovenie úloh a pôsobnosť orgánov štátnej správy, samosprávnych krajov, obcí a práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri zabezpečovaní civilnej ochrany obyvateľstva stanovuje zákon o civilnej ochrane. Obce sú zároveň orgánom krízového riadenia v zmysle zákona o riadení štátu v krízových situáciách.

Kontrolou bolo preverené plnenie vybraných úloh obce v rámci prípravy na krízovú situáciu, ako aj počas nej, komunikáciu obce a jej koordináciu s ostatnými orgánmi krízového riadenia. Kontrola plnenia úloh obce bola zameraná na vypracovanie plánu ochrany obyvateľstva so zameraním na prípravu na krízovú situáciu v súvislosti so šírením prenosného ochorenia, vytvorenie jednotiek civilnej ochrany a ich prípravu, zriadenie krízového štábu obce. Preverený bol aj spôsob prijímania opatrení na riešenie pandémie.

1.1 Záonné požiadavky pre prípravu a krízové riadenie

Obec plní pri príprave na krízové situácie a pri ich riešení úlohy civilnej ochrany podľa zákona o civilnej ochrane. Obec zároveň podľa zákona o riadení štátu v krízových situáciách vykonáva opatrenia na riešenie krízových situácií, či plní úlohy ustanovené vládou a v rozsahu určenom vládou aj ústredným krízovým štábom, obvodným úradom v sídle kraja a obvodným úradom pri príprave na riešenie krízových situácií a pri ich riešení.

Jedným z predpokladov schopnosti reagovať a zvládnutia krízovej situácie je príprava na ňu. V podmienkach obce to predstavuje, okrem iného, vypracovanie plánu ochrany obyvateľstva, vytvorenie jednotiek civilnej ochrany, zriadenie krízového štábu obce a ich príprava. Plán ochrany obyvateľstva je dokument, ktorý obsahuje úlohy, opatrenia a postupy na zabezpečenie ochrany obyvateľstva pre prípad vzniku mimoriadnej udalosti.

Jednou zo základných úloh obce v rámci celého systému úloh a opatrení zameraných na ochranu života, zdravia a majetku, teda civilnej ochrany, je podľa ustanovenia § 15 ods. 1 písm. a) zákona o civilnej ochrane, vypracovanie plánu ochrany obyvateľstva. Avšak na úseku civilnej ochrany neexistuje jednotná metodika vypracovávania Plánu ochrany

obyvateľstva. V čase vypuknutia pandémie Covid-19 bol jedným z kľúčovým nástrojov pripravenosti mesta na rýchle a primerané reagovanie a na jej zvládnutie.

Takúto krízovú situáciu nik nepredpokladal ani neočakával. Z uvedeného dôvodu bolo kontrolou preverené vypracovanie Plánu ochrany obyvateľstva mestom pred vypuknutím pandémie. Bolo overené, aké riziká zahŕňal, či obsahoval dokumentáciu protibiologických opatrení, či medzi možnými ohrozeniami, teda rizikami vzniku mimoriadnej udalosti obsahoval aj riziko pandémie, resp. rozšírenia prenosného ochorenia a či mesto pristúpilo po vypuknutí pandémie k jeho aktualizácii v rámci identifikovaných rizík aj o riziko šírenia prenosných chorôb osôb/epidémie/pandémie.

Mesto malo v čase vypuknutia pandémie Covid 19, ako aj pred jej vypuknutím pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami mimoriadnej udalosti, vypracovaný Plán ochrany obyvateľstva zo dňa 4. 2. 2011 s označením CO 5. Má štyri hlavné časti: Účel plánu ochrany, Zdroje krízového manažmentu, Úlohy pri realizácii opatrení na zabezpečenie ochrany obyvateľstva a Grafickú časť plánu ochrany. Dokumentáciu protibiologických opatrení obsahoval v dokumentácii CO 7 Režimové opatrenia na ochranu obyvateľstva. V bode 4 podrobne popisujú režimové opatrenia v oblasti ohrozenia mimoriadnou udalosťou s únikom biologických látok, pričom v bode 4.3 obsahujú opatrenia, režim života fyzických osôb ohrozených únikom nebezpečných látok (nariadená karanténa, zákaz voľného pohybu, meranie teploty, atď.). Riziko rozšírenia prenosného ochorenia osôb malo mesto identifikované v dokumente CO 3 Analýza územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí - prehľad zdrojov ohrozenia, ktoré je súčasťou Plánu ochrany obyvateľstva. V bode B.7. Oblasti možného ohrozenia vznikom chorôb a epidémií bolo identifikované riziko ochorenia ľudí (riziko vzniku ochorení a epidémií) ako mor, antrax, cholera, nepravá sopľavka, týfus, encefalitída, pravé kiahne a ebola.

Kontrolovaný subjekt využil vypracovaný Plán ochrany obyvateľstva pri reakcii na vypuknutie pandémie, konkrétne plán zvolania členov krízového štábu, nasadenie členov DHZ mesta pri celoslovenskom testovaní. Dňa 15. 1. 2020 a dňa 31. 5. 2020 plán ochrany aktualizoval, a to z dôvodu personálnych zmien v krízovom štábe.

Jednotkou civilnej ochrany sa rozumie organizovaná skupina osôb, odborne pripravená a materiálne vybavená na plnenie úloh civilnej ochrany. Mesto malo v roku 2020 zriadený DHZ, ktorý mal podľa funkčných povinností konkrétne určeného veliteľa, zástupcu a vedúcich družstiev, pričom mali určenú konkrétnu zodpovednosť pre prípad plnenia záchranných úloh. Podľa vyjadrenia mesta zo dňa 14. 9. 2022, členovia DHZ (zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi) v počte 10 členov, sú odborne a zdravotne spôsobilí a podľa potreby je zbor nasadzovaný na realizáciu záchranných prác pri mimoriadnych udalostiach (testovanie osôb, povodne, požiare, ...). Zbor disponuje požadovaným materiálno-technickým vybavením.

Podľa časti 5.2. Plánu ochrany obyvateľstva, bodu 3 Určenie konkrétnej zodpovednosti za plnenia prijatých úloh a opatrení, plnenie úloh v rámci zabezpečovania záchranných prác a odstraňovania následkov škôd v prípade mimoriadnej udalosti zabezpečuje aj mestský podnik služieb, zamestnanci obchodných spoločností s majetkovou účasťou a osoby zaradené do aktívnych prác.

Zriadený DHZ nemalo mesto uvedený ako vytvorenú jednotku civilnej ochrany v Karte civilnej ochrany za rok 2020. Podľa Karty civilnej ochrany nemalo vytvorené ani iné jednotky civilnej ochrany. V písomnom vyjadrení mesto uviedlo, že pri mimoriadnych udalostiach sú na realizáciu záchranných prác využívané služby právnických osôb a fyzických osôb, ktoré disponujú potrebným technickým a personálnym zabezpečením v danom čase. Vytvorenie jednotiek civilnej ochrany podľa mesta nevyplýva z analýzy územia mesta. Pre samotné zriadenie jednotiek civilnej ochrany je potrebné nájsť osoby, ktoré chcú v danej oblasti dobrovoľne pracovať, zabezpečiť ich odbornú prípravu, financie na refundáciu mzdy za školenie, lektorov, vystrojenie, materiálne vybavenie, atď.. Realizácia takeého rozhodnutia by mala značný zásah do rozpočtu samosprávy.

Mesto má v správe mesta tri sklady civilnej ochrany, v ktorých sú skladované prostriedky individuálnej ochrany pre občanov. Mesto materiál zo skladu civilnej ochrany počas pandémie nevyužilo. Pred celoslovenským testovaním v roku 2020 zakúpilo z vlastných prostriedkov materiál civilnej ochrany a to stany, lavice, postrekovače, dávkovače dezinfekcie, germicídne žiariče, ozvučovacie zariadenie a iné, ktoré boli využité pri celoplošnom testovaní obyvateľstva, vykonávaní dezinfekcie priestorov v interiéroch a exteriéroch (komunitné centrum, MsÚ, stanovišťa kontajnerov na odpad, atď.) a taktiež pri činnosti mobilného odberného miesta. Tieto výdavky boli mestu refundované v januári 2021 formou dotácie vo výške 10 000,00 eur, poskytnutej z kapitoly MIRRI SR na podporu regionálneho rozvoja zameranej

na zmiernenie dopadov a predchádzanie ohrozenia v súvislosti s pandémiou COVID-19 s názvom Podpora miestnych komunít.

Krizový štáb je výkonný orgán orgánu krízového riadenia, tzn. aj mesta, ktorého úlohou je analyzovať riziká krízovej situácie, navrhovať opatrenia na jej riešenie a koordinovať činnosť zložiek v jeho pôsobnosti v období krízovej situácie.

Mesto bolo pripravené na reagovanie v čase vzniku krízovej situácie - vypuknutia pandémie Covid-19, nakoľko malo od roku 2012 vytvorený stály krízový štáb mesta. Mesto, teda krízový štáb mesta, poznal svoje úlohy vyplývajúce zo Štatútu krízového štábu. Krízový štáb analyzoval a vyhodnocoval riziká predpokladaného vzniku krízovej situácie, posudzoval vývoj krízovej situácie, pripravoval návrhy a prijímal opatrenia na riešenie krízovej situácie na základe jej predpokladaného vývoja, vyhodnocoval obsah a primeranosť prijímaných opatrení, zabezpečoval operatívnu koordináciu, sledovanie a vyhodnocovanie stavu realizácie prijímaných opatrení na riešenie krízovej situácie (vládou SR, ústredným krízovým štábom, ministerstvami, okresným úradom v sídle kraja, okresným úradom), riešil krízovú situáciu v pôsobnosti mesta, rozpracovával úlohy a opatrenia uložené krízovým štábom OÚ SNV na podmienky mesta a zabezpečoval kontrolu ich plnenia. Vytvorenie krízového štábu potvrdzujú aj údaje v Karte civilnej ochrany mesta za rok 2020.

Krizový štáb mesta podľa Štatútu krízového štábu tvoria 13 členovia, primátor mesta, zástupca primátora mesta, referent krízového riadenia MsÚ – tajomník, prednosta mestského úradu, náčelník mestskej polície, vedúca oddelenia finančného, vedúci oddelenia správy majetku, vedúci oddelenia výstavby a dopravy, riaditeľ Mestského kultúrneho centra, riaditeľ Správy telovýchovných zariadení, riaditeľ Zoologickej záhrady, veliteľ mestského hasičského zboru a zástupca náčelníka mestskej polície. V roku 2020 bol tvorený 12 členmi, nakoľko vedúci oddelenia správy majetku bol v tom čase aj poverený vedením mestského úradu /dočasným prednostom MsÚ/. Ostatní členovia Krízového štábu prítomní na jednotlivých zasadnutiach krízového štábu boli prizývaní na dané zasadnutie podľa toho, čoho sa krízový štáb týkal: zástupcovia RÚVZ, vedúci odboru krízového riadenia OÚ SNV, riaditelia základných škôl, materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, zástupca dopravnej spoločnosti, zástupcovia cirkví a ďalších inštitúcií v pôsobnosti mesta.

Prvé zasadnutie krízového štábu mesta sa konalo po prvom potvrdenom prípade Covid-19 (06.03.2020) a to dňa 10.03.2020, teda pred vyhlásením mimoriadnej situácie na území SR (12. 3. 2020) vládou SR pre riziko šírenia ochorenia Covid-19. Krízový štáb zasadal v roku 2020 celkovo 12 krát, a to od 10. 3. 2020 do 1. 10. 2020 (7x v marci 2020, 1x v apríli 2020, 3x v máji a 1x v októbri 2020).

Členovia krízového štábu – primátor mesta a referent krízového riadenia, sa zúčastnili v roku 2019 odbornej prípravy krízového štábu, keď 25. 6. 2019 absolvovali školenie organizované odborom krízového riadenia OÚ SNV. Programom odbornej prípravy boli oblasti: Nebezpečné látky – možnosti modelovania situácie po úniku nebezpečnej látky, Únik nebezpečnej látky na Zimnom štadióne Spišská Nová Ves a navrhované postupy členov krízového štábu na riešenie modelovej situácie. V roku 2020 členovia krízového štábu neboli preškolení z dôvodu pandémie.

Opatrenia mesta na riešenie pandémie Covid-19 neboli prijímané pred prvým zasadnutím krízového štábu. Mesto prijímalo opatrenia na riešenie pandémie COVID-19 aj mimo opatrení navrhnutých krízovým štábom, a to dezinfekcia verejných priestranstiev, dezinfekcia mobiliárov (smetné koše, lavičky, stojany na bicykle, návěsti v meste ...), dezinfekcia priestorov mestského parku. Mestom prijímané opatrenia sa týkali na začiatku pandémie fungovania MsÚ, zákazu organizovať a usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, spoločenskej či inej povahy, zákazu návštev v Domov dôchodcov, nariadenia a dodržiavania povinnej karantény, uzatvorenia a neskôr fungovania všetkých zariadení v majetku mesta – športová hala, zimný štadión, futbalový štadión, kolkáreň, atletický štadión, tenisové kurty, Dom kultúry Mier, Koncertná sieň Reduty, Multifunkčné energeticko-banické centrum – Multicentrum, vrátane telocviční a multifunkčných ihrísk ZŠ, fungovania príspevkových organizácií mesta, fungovania opatrovateľskej služby, neskôr zatvorenia škôl a školských zariadení a zabezpečenia celoslovenského testovania.

Na zabezpečenie a vykonanie záchranných prác na území mesta vydal primátor mesta v roku 2020 tri príkazy. Vydané príkazy primátora sa týkali najmä zabezpečenia a rozdelenia ochranných zdravotníckych pomôcok – rúšok, ochranných rukavíc a štítov pre zamestnancov, seniorov, dobrovoľníkov, zakúpenia bezkontaktných teplomerov, nákupu dezinfekčných prostriedkov, prípravy Plánu dezinfekcie priestorov MsÚ a spotreby dezinfekčných prostriedkov, vykonania

dezinfekcie mobiliárov, vykonávať hliadkou mestskej polície náhodnú kontrolu osôb pred nákupnými centrami s meraním teploty a zrušením všetkých hromadných kultúrnych podujatí v meste.

Mesto, resp. krízový štáb mesta, využívalo na prijímanie opatrení na riešenie pandémie prijaté nariadenia vlády SR, opatrenia a usmernenia hlavného hygienika SR pre verejnosť, opatrenia/pokyny MV SR, rozhodnutia ÚVZ SR, zápisy zo zasadnutí Ústredného krízového štábu – úlohy pre samosprávy, rozhodnutia, usmernenia od ministerstiev - ministerstva školstva – testovanie žiakov, protipandemické opatrenia, verifikácia nákladov na protipandemické opatrenia, usmernenia, rozhodnutia OÚ SNV k fungovaniu mesta v súlade s protipandemickými opatreniami vydanými MV SR a hlavným hygienikom SR, usmernenia a informácie od ZMOS, ÚMS, najmä informácie podávané v rubrike Mimoriadne informácie Covid-19 (Corona) od ústredného riaditeľa Kancelárie ZMOS. Ďalej mesto využívalo údaje z informačných systémov mesta: evidencia zamestnancov, evidencia obyvateľstva, evidencia obyvateľov a prijímateľov dávok v hmotnej núdzi, údaje z iných informačných systémov prístupných mestu: Jednotný informačný systém hospodárskej mobilizácie – z programu EPSIS® JISHM, evidencia obyvateľstva – REGOB a informácie od Občianskeho združenia Zdravé regióny o pohybe osôb marginalizovaných skupín, informácie z nemocnice SVET ZDRAVIA o počtoch lekárov a sestier pre naplnenie testovacieho personálu. Informácie o počtoch pozitívnych prípadov v meste si žiadalo mesto od RÚVZ.

Pred vypuknutím pandémie Covid-19, mesto riešilo mimoriadnu krízovú situáciu v júni 2019 v súvislosti s požiarom, kvôli ktorému došlo k zničeniu obydľí 41 občanov lokality Vilčurňa /vo februári 2013 vyhlásil primátor pre územie mesta 2. kalamitný stupeň z dôvodu pretrvávajúcich vytrvalých snehových zrážok/. V čase po vypuknutí pandémie, v roku 2020 nastali na území mesta tri krízové situácie: v júni požiar rodinného domu, v júli došlo k zrúteniu mosta pre peších cez rieku Hornád, kedy bola zranená jedna osoba. V októbri 2020 bol vyhlásený III. stupeň povodňovej aktivity pre územie mesta z dôvodu rýchleho stúpania hladín vodných tokov – došlo k vyliatiu vody z koryta, voda neodtekala do kanála, ktorý zásobuje jazierko v ZOO. V marci 2022 došlo k mimoriadnej situácii – k vzniku požiaru prevádzkových a ubytovacích priestorov najvyššieho podlažia a strešnej konštrukcie objektu Domova dôchodcov na Brezovej ulici a to v takom rozsahu, že priestory sa stali nepoužiteľné na poskytovanie sociálnych služieb. V júli 2022 došlo k vyschnutiu zdrojov pitnej vody – studní v mestskej časti Pod Tepličkou, ktoré slúžia ako jediný zdroj pitnej vody pre cca 270 obyvateľov bývajúcich v danej oblasti.

Primátor mesta zastával v čase vypuknutia pandémie svoju funkciu v rámci svojho prvého volebného obdobia. Do funkcie primátora bol zvolený v komunálnych voľbách v roku 2018.

Mesto zamestnáva jedného zamestnanca, ktorý má v pracovnej náplni civilnú ochranu. Túto pracovnú náplň vykonáva ako kumulovanú funkciu v 100 % úväzku s ďalšími dvoma oblasťami, požiaru ochrana a bezpečnosť pri práci. Osvedčenie o odbornej spôsobilosti na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, vydané MV SR, nadobudol v roku 2013. Následne do piatich rokov absolvoval v roku 2018 preskúšanie MV SR.

1.2 Komunikácia a koordinácia s orgánmi krízového riadenia počas pandémie

Koordinácia obce ako orgánu krízového riadenia pri príprave ako aj pri riešení krízovej situácie, poskytovanie podkladov na plnenie úloh pri jej riešení je v kompetencii viacerých orgánov krízového riadenia. Kontrolou boli preverené skúsenosti obce s komunikáciou a koordináciou s orgánmi krízového riadenia, či inými inštitúciami, napr. RÚVZ, pri riešení pandémie.

Informáciu o vyhlásení mimoriadnej situácie vládou SR na celom území SR pre riziko šírenia ochorenia Covid-19 dostalo mesto elektronickou formou (e-mailom) dňa 12.03.2020 z OÚ SNV, Odboru krízového riadenia. Rovnako o vyhlásení núdzového stavu odo dňa 16.3.2020, jeho ukončení ku dňu 13.6.2020 a o opätovnom vyhlásení núdzového stavu odo dňa 1.10.2020 informoval mesto elektronicky OÚ SNV, OKR.

Z orgánov krízového riadenia komunikovalo mesto v súvislosti s riešením pandémie Covid-19 najčastejšie s OÚ SNV, OKR a s RÚVZ. Tiež komunikovalo s Bezpečnostnou radou okresu, inými obcami a ministerstvami. Podľa vyjadrenia mesta, informácie a usmernenia boli mestu v roku 2020 poskytované včas a boli dostatočné. Mesto vedelo na ich základe ako má zabezpečiť plnenie opatrení prijatých na riešenie pandémie Covid-19 na celoslovenskej úrovni.

Mestu boli počas pandémie Covid-19 v roku 2020 jeho kompetencie vyplývajúce z legislatívy zrozumiteľné. Kontrolovaný subjekt poznal svoje povinnosti a oprávnenia voči orgánom krízového riadenia, poskytoval RÚVZ informácie o vzniknutých ohniskách nákazy, zasielal hlásenia OÚ SNV o plnení protipandemických opatrení v meste, hliadkami mestskej polície vykonával kontrolu dodržiavania domácej karantény v MRK. Uplatnil si svoje oprávnenia vo vzťahu k orgánom krízového riadenia, keď žiadal od RÚVZ informácie o počtoch pozitívnych prípadov v meste, požiadal o poskytnutie pohotovostných zásob od OÚ SNV.

Mestu boli počas pandémie Covid-19 v roku 2020 jeho kompetencie vyplývajúce z legislatívy zrozumiteľné. Kontrolovaný subjekt poznal svoje povinnosti a oprávnenia voči orgánom krízového riadenia, poskytoval RÚVZ informácie o vzniknutých ohniskách nákazy, zasielal hlásenia OÚ SNV o plnení protipandemických opatrení v meste, hliadkami mestskej polície vykonával kontrolu dodržiavania domácej karantény v MRK. Mesto požiadalo od RÚVZ informácie o počtoch pozitívnych prípadov v meste a od OÚ SNV žiadalo poskytnutie pohotovostných zásob.

Prvé usmernenie z OÚ SNV dostalo mesto dňa 28. 2. 2020, usmernenie sa týkalo pandémie Covid-19 - informácie súvisiace s ochorením COVID-19 (nový koronavírus), opatrenia, prejavy choroby, hygienické návyky, očkovanie proti chrípke, opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosného ochorenia.

OÚ SNV koordinoval mesto pri zriadení karanténnych centier, testovaní občanov, pri opatreniach pre kontrolu pohybu občanov - repatriantov a opatreniach zamedzujúcich nežiadúcemu pohybu takejto osoby, dobrovoľníckej činnosti v koordinačných centrách, zabezpečení podmienok k predchádzaniu hromadného výkupu potravín. Zároveň boli mestu v súvislosti s riadením záchranných prác uložené prednostom OÚ SNV celkovo štyri úlohy:

- spracovanie správy o bezpečnostnej situácii v meste,
- zabezpečenie monitorovania územia mesta zameraného na pohyb repatriovaných občanov a na dodržiavanie povinnej karantény, zabezpečovať osvetu súvisiacu s ochorením COVID-19,
- posilniť hliadky PZ SR a mestskej polície na dohľad nad dodržiavaním opatrení, platných na celom území SR na zabránenie šírenia ochorenia COVID-19 v obciach a mestách s MRK
- zabezpečiť fyzickú prítomnosť komunitných pracovníkov v predmetných lokalitách s cieľom vykonávať osvetu priamo v teréne (vysvetliť vážnosť situácie a nevyhnutnosť dodržiavania opatrení).

Bezpečnostná rada okresu koordinovala mesto v súvislosti s vyhlásenou mimoriadnou situáciou na území celej SR a s vyhláseným „rozšíreným“ núdzovým stavom a požiadala mesto dňa 24. 4. 2020 o spracovanie a zaslanie správy o bezpečnostnej situácii v meste s termínom obratom. Ministerstvo zdravotníctva SR koordinovalo mesto cestou koordinácie OÚ SNV pri plnení protipandemických opatrení (uzatvorenie prevádzok, používanie ochranných prostriedkov, vykonávanie svadobných a pohrebných obradov).

Pred a počas celoslovenského testovania mesto komunikovalo s RÚVZ SNV ohľadom schvaľovania odborných testovacích miest a spracovania ich prevádzkových poriadkov, ohľadom zoznamu okrskov v meste a predbežnom počte obyvateľov podľa okrskov, vrátane detí, ktoré pri 2. kole testovania dovŕšili 10 rokov veku, ohľadom vyhľadávania ohnisk nákazy, kontroly občanov pri dodržiavaní karantény.

Mesto dlhodobo úzko spolupracuje s OÚ SNV pri riešení mimoriadnych situácií. OÚ SNV, OKR poskytoval informácie mestu podľa požiadaviek a v lehotách ako ich dokázal spracovávať. Uvedené vníma mesto ako pozitíva v rámci komunikácie, koordinácie, podávania informácií a usmernení, či poskytovaní pomoci od OÚ SNV v roku 2020 pri riešení pandémie Covid-19. OÚ SNV dodal mestu žiadané pohotovostné zásoby, a to ochranné rúška jednorazové pre školy, predškolské zariadenia, domovy sociálnych služieb, marginalizované skupiny obyvateľov. Naopak mestu neboli poskytnuté žiadané pohotovostné zásoby, ktoré kontrolovaný subjekt žiadal zo Správy štátnych hmotných rezerv prostredníctvom OÚ SNV, konkrétne respirátor FFP2, alebo FFP3, nepremokavý ochranný plášť s dlhým rukávom, ochranný oblek - overalová kombinéza, ochranné gumené rukavice, ochranné okuliare, alebo štít, ochranné rúško s opakovaným použitím. Dôvodom ich nedodania bol v danom období už nedostatok tohto materiálu na skladoch Správy štátnych hmotných rezerv kvôli jeho rozdeleniu pre rezorty a inštitúcie, ktorých pracovníci pracovali počas pandémie v prvej línii.

Na základe skúseností s riešením pandémie Covid 19 považuje kontrolovaný subjekt za dostatočne nastavené resp. zvládnuté v rámci nastaveného systému krízového riadenia aj komunikáciu medzi orgánmi štátnej a verejnej správy.

Naopak ako nedostatočné mesto vníma nedostatočné personálne kapacity a vymožitelnosť práva pri kontrole dodržiavania domácej karantény, chaos pri organizovaní celoplošného testovania, časovú tieseň pre zabezpečenie prípravy a realizáciu celoplošného testovania.

Podľa kontrolovaného subjektu na riešenie pandémie Covid 19 by mesto od orgánov krízového riadenia, resp. inštitúcií v r. 2020 potrebovalo aj informácie o druhu a počte materiálu zo správy hmotných rezerv na použitie a realizáciu protipandemických opatrení.

Záver:

Mesto na základe Plánu ochrany obyvateľstva a zároveň vďaka vytvorenému stálemu krízovému štábu vedelo ako reagovať a bezodkladne aj reagovalo na vzniknutú krízovú situáciu – vypuknutie pandémie. Krízový štáb ihneď zasadal, navrhoval opatrenia na jej riešenie prijímaním opatrení podľa ich naliehavosti, povahy a dôležitosti. Mesto na základe návrhov krízového štábu, príkazov primátora aj z vlastnej iniciatívy zavádzalo opatrenia a informovalo obyvateľstvo o prijatých opatreniach prostredníctvom mestského rozhlasu, vývesných tabúl, webovej aj FB stránky mesta.

V rámci komunikácie a koordinácie mesto z nadriadených orgánov krízového riadenia komunikovalo s OÚ SNV, pričom spoluprácu a komunikáciu medzi mestom a OÚ SNV si mesto hodnotí pozitívne a považuje ju za veľmi dobrú. Podľa vyjadrenia mesta v rámci krízového riadenia a manažovania pandémie Covid-19 od roku 2020 už štátne orgány vedia predpokladať ako sa môže pandemická situácia vyvíjať a môžu prijímať náležité opatrenia.

2 Vplyv pandémie na plnenie rozpočtu a likviditu obcí

Okrem zdravotného dopadu mala pandémia dopad aj na verejné financie, vrátane rozpočtov miest a obcí. Pre zvládnutie dopadov pandémie boli prijaté zákony umožňujúce obciam a mestám uplatniť výnimky z pravidiel rozpočtového hospodárenia, v oblasti daní atď., či im bolo umožnené čerpať kompenzácie za výpadky príjmov a zvýšené výdavky.

Kontrolou bolo preverené dodržiavanie pravidiel rozpočtovej transparentnosti a zodpovednosti, vplyv pandémie na rozpočet obce, uplatňovanie výnimiek z pravidiel rozpočtového hospodárenia, čerpanie kompenzácií na zmiernenie dopadov pandémie a zabezpečenie finančnej stability obce, ale aj prípadné plány obce na obnovu po kríze, či záujem obce o zapojenie sa do čerpania finančných prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti.

V prílohe č. 1 tohto záznamu o výsledku kontroly sú uvedené vybrané údaje rozpočtu a IÚZ.

Aj počas krízovej situácie je dôležité dodržiavanie transparentnosti a rozpočtovej zodpovednosti pri hospodárení obce. Mesto v roku 2020 v súlade s § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení zverejnilo návrh záverečného účtu za rok 2019 (12. 5. 2020) a návrh rozpočtu na rok 2021 (24. 11. 2020). Dodržané boli zákonné lehoty (15 dní pred rokováním MsZ) na ich zverejnenie. Zo strany verejnosti k predloženým návrhom neboli vznesené pripomienky.

Návrh záverečného účtu za rok 2019 bol schválený MsZ 28. 5. 2020. Dňa 10. 12. 2020 bol schválený návrh rozpočtu na rok 2021, ktorý bol súčasťou viacročného rozpočtu na roky 2021 – 2023. V súlade s čl. 9 ods. 2 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti boli zverejnené údaje o schválenom rozpočte na rok 2021. Schválený záverečný účet mesto zverejnilo.

Hlavný kontrolór k predloženým návrhom vypracoval odborné stanoviská, ktoré MsZ boli vzaté na vedomie.

Plány mesta zmarila pandémia Covid 19, ktorá začala na jar 2020 a pokračovala aj v jesenných mesiacoch. Mesto už v prvej zmene rozpočtu bolo nútené znížiť bežné výdavky, a to vzhľadom k nižším očakávaným príjmom z podielovej dane, ale aj z miestnych daní a poplatkov. V priebehu roka, reagujúc na lepšie alebo horšie prognózy, boli schválené celkom tri zmeny rozpočtu. Okrem zmien schválených MsZ boli realizované zmeny – presuny v počte 195, ktoré v zmysle Zásad hospodárenia s finančnými prostriedkami mohol schvaľovať primátor mesta. Mesto v reakcii na pandémiu

upravovalo finančnú stránku schváleného rozpočtu, pričom ciele, zámery a merateľné ukazovatele programového rozpočtu neboli upravované.

V súvislosti s pandémiou Covid-19 mesto v priebehu roka prijalo opatrenia na zmiernenie výpadku v príjmoch, napríklad znížili sa výdavky na poskytovanie dotácií, neorganizovali sa kultúrne ani športové podujatia. Z dôvodu celoštátnych pandemických opatrení a absencie zamestnancov, bol zaznamenaný aj výpadok projektových kapacít, mesto bolo nútené posunúť prípravu projektovej dokumentácie pre viacero investičných zámerov, ako napríklad projektová dokumentácia Základná umelecká škola, Hotel Šport na byty a pod.

Na obnovu po kríze kontrolovaný subjekt neprijal samostatné opatrenia. Vo svojom stanovisku z 11. 7. 2022 uviedol, že mesto v priebehu roka využilo všetky možnosti na zabezpečenie finančnej stability. Dňa 22. 9. 2020 bolo vydané usmernenie, ktorým bol stanovený proces prípravy návrhu rozpočtu na roky 2021 – 2023. V roku 2021 vydal primátor mesta Príkaz primátora mesta č. 4/2021 – Úsporné opatrenia v rozpočte mesta.

Na obnovu po pandémii má mesto záujem zapojiť sa do čerpania finančných prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti SR (vyjadrenie z 14. 9. 2022) v nasledovných oblastiach:

Komponent 1 - Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra

Komponent 2 - Obnova budov

Komponent 5 - Adaptácia na zmenu klímy

Komponent 6 - Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch

Komponent 13 - Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť.

Zapojenie do výziev ovplyvňuje predovšetkým potreba pri výkone kompetencií mesta, ale v prípadoch niektorých komponentov a výziev aj miera financovania Plánom obnovy (100 %), či znížená administratívna náročnosť (v prípade dvojstupňových výziev - najskôr projektový zámer a až po jeho schválení predloženie žiadosti s kompletnou dokumentáciou a príslušnými povoleniami).

Celková suma dlhu k 31.12. 2020 predstavovala 17,65 % skutočne dosiahnutých bežných príjmov mesta, a bola nižšia ako zákonom stanovená hranica 60 % (§ 17 ods. 6 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy). Pri výpočte tohto ukazovateľa sa zohľadnila úplná výška skutočných bežných príjmov mesta dosiahnutých v predchádzajúcom rozpočtovom roku. V porovnaní s rokom 2019 so stavom k 31.12.2019, keď bola celková suma dlhu 20,28 %, bol zaznamenaný pokles o 12,96 %.

Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov so stavom k 31. 12. 2020 predstavovala 4,74 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho roka 2019, ktorá bola znížená o prostriedky poskytnuté z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia. So stavom k 31. 12. 2019 suma ročných splátok predstavovala 4,89 % (pokles v roku 2020 o 3,06 %).

- príjmy a výdavky

Pandémia a potreba prijímať opatrenia na zabránenie jej šírenia a elimináciu jej dopadov ovplyvnila aj rozpočty obcí a miest. V roku 2020 v súlade s vývojom pandemickej situácie boli prijímané opatrenia (formou úpravy schváleného rozpočtu) na eliminovanie výpadku v príjmoch mesta a v nadväznosti na epidemiologické opatrenia boli následne realizované úpravy výdavkovej časti rozpočtu.

Prehľad o plnení rozpočtu príjmov a výdavkov v roku 2020 je uvedený v tabuľke č. 1

Tab. č. 1 Prehľad o plnení rozpočtu príjmov a výdavkov v roku 2020 v eurách

Ukazovateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel skutočnosť - schválený rozpočet
Príjmy celkom	35 830 378	38 297 908	38 362 745,47	2 532 367,47
Bežné príjmy	35 230 378	35 628 212	35 701 866,97	471 488,97
z toho: daňové príjmy	19 461 113	17 898 591	18 519 255,43	- 941 857,57
nedaňové príjmy	2 644 230	2 747 771	2 640 799,89	- 3 430,11
granty a transfery	10 846 935	13 059 412	12 881 896,03	2 034 961,03
Kapitálové príjmy	200 000	314 470	289 437,06	89 437,06
Príjmové FO	400 000	2 355 226	2 371 441,44	1 971 441,44
Výdavky celkom	35 830 378	38 297 908	36 023 594,22	193 216,22
Bežné výdavky	33 614 568	34 834 180	32 882 284,86	- 732 283,14
Kapitálové výdavky	1 129 493	2 377 411	1 953 458,01	823 965,01
Výdavkové FO	1 086 317	1 086 317	1 187 851,35	101 534,35

Zdroj: schválený rozpočet, záverečný účet obce

Celkové príjmy mesto naplnilo na 100,17 % v porovnaní s upraveným rozpočtom, čo predstavovalo vyššie plnenie o 64 837,47 eur. Bežné príjmy boli naplnené na 100,21 %, kapitálové na 92,04 % a príjmové finančné operácie na 100,69 %. Daňové príjmy boli oproti upravenému rozpočtu vyššie o 620 664,43 eur, plnené boli na 103,47 %. Podielové dane boli celkovo v roku 2020 naplnené v sume 15 427 715,00 eur a oproti východiskovým údajom MF SR na rok 2020 boli nižšie o 374 964,00 eur.

Pri porovnaní skutočne dosiahnutých príjmov v roku 2020 so schváleným rozpočtom na rok 2020 mesto dosiahlo vyššie príjmy o 2 532 367,47 eur a výdavky boli čerpané navyše o 193 216,22 eur.

V porovnaní s rokom 2019 boli v roku 2020 celkové príjmy vyššie o 1 201 432,29 eur, pričom bežné príjmy boli vyššie o 1 441 792,08 eur, kapitálové príjmy boli nižšie o 671 298,15 eur a príjmové finančné operácie boli vyššie o 1 293 856,32 eur. Výnos z DPFO v sume 15 427 715,19 eur bol v porovnaní s rokom 2019 (15 572 180,00 eur) nižší o 144 465,00 eur. Výber dane z majetku bol oproti roku 2019 vyšší o 149 367,49 eur. Výber poplatku za komunálny odpad bol vyšší o 292 110,50 eur než v predchádzajúcom roku. K zvýšeniu daňových a nedaňových poplatkov došlo z dôvodu zmeny VZN v roku 2019 na rok 2020, ktorá sa týkala zvýšenia poplatkov za komunálny odpad a dane z nehnuteľností. V nadväznosti na epidemiologické opatrenia týkajúce sa prevádzky škôl a školských zariadení poklesli aj príjmy od zákonných zástupcov detí za pobyt v materských školách a poskytnutie stravy.

Objem bežných výdavkov ovplyvnili výdavky na opatrenia súvisiace s ochorením Covid19, niektoré oblasti bolo potrebné posilniť, iné si vyžiadali menej finančných prostriedkov. Finančné prostriedky sa použili na nákup dezinfekčných a ochranných prostriedkov, na zabezpečenie testovania obyvateľstva a na opatrenia na zamedzenie šírenia nákazlivej choroby. To sa týkalo mesta, škôl a hlavne domova dôchodcov. V čase zákazů hromadných akcií nebolo možné realizovať športové a kultúrne podujatia, čo ušetrilo finančné prostriedky. Prevádzky škôl a školských zariadení boli prerušené a prešlo sa na dištančné vzdelávanie.

Vo všeobecnosti možno konštatovať, vzhľadom na udalosti spojené s celosvetovou pandémiou bolo mnoho štandardných výdavkov redukovaných, avšak na druhej strane bolo nutné realizovať nové – spojené s bojom proti pandémie, či už na obstaranie dezinfekčných potrieb, ochranných osobných pomôcok, ale aj výdavky spojené s celoplošným testovaním.

V roku 2020 smerovali výdavky do jednotlivých oblastí približne na rovnakej úrovni ako v roku 2019. Viac finančných prostriedkov sa použilo v rámci civilnej ochrany, čo súviselo s financovaním opatrení na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19, s testovaním obyvateľstva, nákupom dezinfekčných a ochranných prostriedkov. Menej finančných prostriedkov sa vynaložilo na kultúrne podujatia, organizovanie trhov (nekonali sa Spišský trh ani Vianočný trh), taktiež menej prostriedkov smerovalo na športové podujatia. Mierny nárast zaznamenali výdavky na verejnú bezpečnosť a poriadok. Najviac výdavkov sa použilo na školstvo.

Celkovo boli v roku 2020 výdavky čerpané na 94,07 % upraveného rozpočtu, čo predstavovalo vo finančnom vyjadrení úsporu 2 274 313,78 eur. Bežné výdavky boli čerpané na 94,40 % a kapitálové na 82,17 %. V porovnaní s rokom 2019 boli výdavky vyššie o 1 519 154,63 eur. V súvislosti s pandémiou mesto obmedzilo výdavky na kultúrne a športové akcie v sume 38 004,00 eur, na poskytovanie dotácií v sume 58 880,00 eur, na cestovný ruch a propagáciu 3 434,00 eur a na stravu v dôsledku uzatvorenia škôl v sume 28 252,00 eur. Výdavky spojené s realizáciou investičných akcií – na vypracovanie projektovej dokumentácie, boli znížené o 143 379,00 eur.

Problém s rýchlym šírením koronavírusu sa prejavil aj na Slovensku a to vyvolalo zmeny vo všetkých oblastiach života – absencia zamestnancov, obmedzenia spojené s prijatými opatreniami a pod. Aj pri čerpaní kapitálových výdavkov sa prejavila koronakríza, hlavne v rozpočtových organizáciách sa projekty väčšieho charakteru nerozbehli. Oproti roku 2019 sa v rozpočtových organizáciách objem kapitálových výdavkov znížil o 114 tis. eur. Finančné prostriedky smerovali do rekonštrukcií športovísk, tepelného hospodárstva, chodníkov. Viac finančných prostriedkov sa použilo na projektové dokumentácie k pripravovaným akciám a na dokumentácie k projektom, o ktoré sa mesto chce v budúcnosti uchádzať. V roku 2020 na projektovú dokumentáciu (podpoložka 716) bolo vyčlenených 310 150,00eur, skutočne boli čerpané výdavky v sume 154 837,00 eur, tzn. na 49,92 %.

- pohľadávky a záväzky

Mesto v roku 2020 so stavom k 31.12. evidovalo pohľadávky v celkovej výške 2 533 550,00 eur (z toho po lehote splatnosti 1 822 346,00 eur). Oproti roku 2019 to predstavovalo nárast o 388 622,00 eur, tzn. nárast o 18,12 % . Pohľadávky z daňových príjmov boli oproti roku 2019 vyššie o 31,03 %, čo vo finančnom vyjadrení predstavovalo 52 815,00 eur. Pohľadávky z nedaňových príjmov sa zvýšili oproti predchádzajúcemu roku o 91,41 %, tzn. o 200 056,00 eur. Nárast celkových pohľadávok bol z dôvodu nárastu nedoplatkov za komunálny odpad a za daň z nehnuteľností, ktoré súviseli so zhoršenou hospodárskou situáciou dôsledkom pandémie a v nemalej miere aj s tým, že v roku 2019 bola zmena VZN na rok 2020. Zároveň je potrebné uviesť, že ustanovením § 11 zákona č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby Covid-19 v znení neskorších predpisov bolo umožnené odloženie daňovej exekúcie, čo mesto využilo. Porovnaním stavu pohľadávok v roku 2020 so stavom v roku 2021 došlo k ich poklesu celkom o 434 373,00 eur, tzn. o 17,14 %, dokonca bol zaznamenaný pokles oproti roku 2019 o 2,13 %.

Záväzky so stavom k 31. 12. 2020 boli v lehote splatnosti a oproti roku 2019 boli vyššie o 84 357,00 eur, z toho krátkodobé záväzky poklesli o 634 598,00 eur v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Vyšší záväzok bol z titulu prijatých zábezpek od uchádzačov vo verejnom obstarávaní. Okamžitá likvidita mesta k 31.12.2020 bola stanovená na 3,67 a pohotovú likviditu na 4,57. Finančné účty v porovnaní s predchádzajúcim rokom boli vyššie, čím aj okamžitá a pohotovú likviditu mesta sa zvýšili.

- zmiernenie dopadov pandémie

Na zmiernenie dopadov pandémie na finančnú stabilitu mohla obec využiť legislatívne možnosti v rámci rozpočtového hospodárenia. Ďalšou možnosťou na zabezpečenie finančnej stability obcí bola možnosť požiadať o refundáciu nákladov vynaložených na záchranné práce a celoslovenské testovanie, o návratný finančný príspevok, poskytované dotácie, či uchádzať sa o finančné prostriedky z národných projektov.

Mesto na zmiernenie dopadov pandémie na rozpočet a zabezpečenie finančnej stability využilo nasledovné možnosti:

- Podanie žiadosti na MF SR o bezúročnú NFV z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb v dôsledku pandémie vo výške 810 000,- eur (pripísané na účet mesta 26. 10. 2020). NFV bola použitá na splátku úveru v sume 653 745,60 eur a na úhradu faktúr v celkovej sume 95 346,98 eur, ktoré sa týkali nákladov za údržbu chodníkov, ciest, vodorovné značenie a svetelnú signalizáciu. Na dofinancovanie nákladov za údržbu zelene bola použitá suma 60 907,42 eur. V júni 2020 bola prognóza výpadku DPFO v sume 851 289,- eur. Reálne bol dosiahnutý výnos DPFO v sume 15 427 715,19 eur a výpadok oproti východiskovej základni MF SR na rok 2020 bol 374 963,81 eur. Pri porovnaní skutočného výpadku DPFO s prognózou MF SR z júna 2020 bolo zistené, že bol nižší o 476 325,19 eur (851 289 – 374 963,81).

- Na nákup výživových doplnkov pre útulok a domov dôchodcov bola podaná žiadosť (15. 10. 2020) podľa § 4 ods. 3 Nariadenia vlády SR č. 103/2020 Z. z. v sume 6 360,00 eur. Mesto finančné prostriedky prijalo na účet v plnej výške dňa 24.11.2020.
- Žiadosť o poskytnutie dotácie podľa § 11a Nariadenia vlády SR č. 103/2020 Z. z. z 15.10.2020 v sume 66 971,00 eur na podporu sociálnych služieb (Domov dôchodcov). Mesto finančné prostriedky prijalo v plnej výške dňa 9.11.2020.
- Zmluva č 1117/2020 uzatvorená medzi mestom a MIRRI SR dňa 14.12.2020 na sumu 10 000,00 eur na poskytnutie dotácie na projekt s názvom Podpora miestnych komunit v Spišskej Novej Vsi prostredníctvom aktivít zameraných na zmiernenie dopadov a predchádzanie ohrozeniu v súvislosti s pandémiou COVID-19. Žiadosť bola podaná 16. 6. 2020. Celková výška projektu bola 11 120,00 eur, podiel dotácie 89,93 %, t.j. 10 000,00 eur, spolufinancovanie 1 120,00 eur. Finančné prostriedky pripísané v plnej výške na účet 29. 12. 2020.
- Na podporu udržania zamestnanosti v základných umeleckých školách prostredníctvom ÚPSVaR bola 10. 3. 2021 podaná žiadosť na sumu 134 174,32 eur, ktorá bola pripísaná v plnej výške na účet mesta 23. 3. 2021.
- Mesto v roku 2020 požiadalo o finančné prostriedky z Národného projektu „Podpora udržania zamestnanosti v materských školách“ prostredníctvom ÚPSVaR dňa 24.07.2020 v sume 489 122,29 eur. Na účet mesta boli finančné prostriedky pripísané v plnej výške dňa 17. 8. 2020.
- Žiadosť na refundáciu výdavkov za I. vlnu pandémie bola podaná 27. 8. 2020 v sume 45 969,79 eur. Výdavky boli refundované v plnej výške a na účet mesta boli pripísané 30.11.2020. Mesto počas I. vlny pandémie čerpal výdavky na záchranné práce v celkovej sume 62 576,64 eur. Do žiadosti boli zahrnuté výdavky na základe usmernenia Sekcie krízového riadenia Ministerstva vnútra SR, ktorá špecifikovala oprávnené výdavky miestnej samosprávy na záchranné práce počas mimoriadnej situácie. Zároveň je treba uviesť, že mesto žiadalo o refundáciu výdavkov aj v rámci iných schém pomoci.
- Žiadosť na úhradu výdavkov spojených s celoslovenským testovaním (31.10 – 7.11.2020) v sume 82 588,70 eur bola zo dňa 16.11.2020. Výdavky boli refundované v plnej výške a na účet mesta boli pripísané 30.11.2020.
- Požiadavka na náhradu výdavkov mesta počas vyhlásenia mimoriadnej situácie zo dňa 11.8.2021 bola zaslaná OÚ SNV. Na základe skutočností podľa § 2 ods. 3 vyhlášky MV SR č. 599/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov si mesto uplatnilo náhradu výdavkov na realizáciu opatrení v čase od 1. 9. 2020 do 31. 5. 2021 v sume 21 361,95 eur. Výdavky mesta na záchranné práce za obdobie od 1.9.2020 do 31.12.2020 boli v sume 5 415,53 eur. Do žiadosti o refundáciu výdavkov na záchranné práce počas II. vlny v roku 2020 mesto zahrnulo výdavky v sume 1 604,81 eur. Do času výkonu kontroly finančné prostriedky neboli mestu uhradené. Kontrolovaný subjekt uviedol (dňa 18.8.2022), že sa informoval na OÚ SNV a bola mu daná odpoveď, že žiadosť bola zaslaná na MV SR a podľa ich informácií, je to v štádiu riešenia.
- Podľa § 13c zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MH SR v znení neskorších predpisov mesto žiadalo o dotáciu na úhradu nájomného v celkovej sume 19 794,93 eur, z toho bolo mestu v roku 2020 uhradených 5 607,40 eur za I. vlnu pandémie a v roku 2021 bola realizovaná úhrada za II. vlnu v sume 14 187,53 eur. Z uhradenej dotácie na nájomné mesto vrátilo MH SR, ako poskytovateľovi, za I. vlnu sumu 238,74 eur a za II. vlnu 88,04 eur, tzn. priznaná dotácia na nájomné za I. vlnu pandémie bola v sume 5 368,66 eur a za II. vlnu v sume 14 099,49 eur. Uvedená dotácia súvisela s uplatnením 50 % zľavy na nájomnom z prenájmu nebytových priestorov, ktorú schválilo MsZ 2. 7. 2020 ako opatrenie na zmiernenie negatívnych dopadov súvisiacich s protipandemickými opatreniami na podnikateľské subjekty.

Mesto v roku 2020 nevyužilo možnosť čerpať rezervný fond a kapitálové príjmy na bežné výdavky, zároveň nepožiadalo finančné inštitúcie o odklad splátok bankových úverov.

Záver:

Rozpočet mesta bol pandémiou ovplyvnený v minimálnej miere. Počas krízovej situácie bola dodržiavaná transparentnosť a rozpočtová zodpovednosť pri hospodárení. Mesto prijímaním rozpočtových opatrení reagovalo na vzniknutú situáciu súvisiacu s ochorením Covid-19. Niektoré oblasti bolo potrebné finančne posilniť, iné si vyžiadali menej finančných prostriedkov. *Mesto využilo štátom poskytnuté možnosti formou refundácie a dotácií na zabezpečenie finančnej stability a udržateľnosti počas pandémie. Pandémia v konečnom dôsledku neovplyvnila plnenie rozpočtu mesta za rok 2020, jeho likviditu a schopnosť splácať záväzky.*

3 Opatrenia počas pandémie na kvalitné poskytovanie služieb

V rámci opatrení na riešenie pandémie a eliminovanie jej dopadu, prijímaných na celoslovenskej úrovni boli prijaté aj také opatrenia, za ktorých realizáciu boli zodpovedné obce a mestá, resp. mali sa na ich realizácii podieľať. Zároveň boli vydávané aj usmernenia a odporúčania od orgánov krízového riadenia a iných relevantných inštitúcií.

3.1 Vplyv pandémie na administratívne kapacity a prevádzkové služby obce

Jedným z odporúčaní vydaným pre samosprávy bolo aj odporúčanie MV SR z 13. 3. 2020, ktorým odporúčalo vzhľadom na mimoriadnu situáciu a opatrenia zamerané na ochranu zdravia obmedziť stránkové hodiny mestského úradu počas trvania mimoriadnej situácie pri zabezpečovaní preneseného výkonu štátnej správy s účinnosťou od pondelka 16. 3. 2020 až do odvolania, či napr. odporúčanie v Uznesení vlády č. 386 zo 16. 12. 2020 umožniť svojim zamestnancom vykonávať prácu formou home office v maximálnej možnej miere. Zároveň boli priebežne prijímané obmedzenia pohybu obyvateľov. Do chodu mestských úradov a fungovania mesta zasiahlo aj samotné ochorenie, či nariadená karanténa.

Kontrolou bolo preverené, či mesto prijalo také opatrenia, ktoré zabezpečili obyvateľom mesta dostupnosť služieb MsÚ a iných mestom poskytovaných služieb počas pandémie.

Poskytovanie služieb MsÚ Spišská Nová Ves pre občanov

Mesto zaznamenalo v roku 2020 z dôvodu pandémie Covid-19, teda PN, OČR a karantény výpadok zamestnancov MsÚ (do 10, a to najmä v II. vlně pandémie, avšak tento výpadok administratívnych kapacít MsÚ nespôsobil obmedzenie služieb MsÚ pre obyvateľov. Mesto poskytovalo služby MsÚ vo všetkých oblastiach/agendách. Výpadok zamestnancov mal vplyv na dlhšiu dobu vybavovania agendy, avšak vo všetkých oblastiach boli napriek dlhšej vybavovacej dobe dodržané zákonom stanovené lehoty na vybavenie vecí.

Mesto nepristúpilo po vypuknutí pandémie k zatvoreniu MsÚ pre verejnosť, úradné hodiny pre verejnosť neboli zrušené. Na základe protipandemických opatrení mesto 12. 3. 2020 zaviedlo regulovaný vstup do objektu MsÚ na Štefánikovom námestí. Občanom v záujme vlastného zdravia bolo odporúčané obmedziť návštevu všetkých verejných inštitúcií, teda aj MsÚ len na nevyhnutné prípady (uprednostniť vybavovanie prostredníctvom telefónu, e-mailom).

Od 17. 3. 2020 mesto zaviedlo reguláciu úradných hodín MsÚ od 8:00 do 9:00 hod. v pracovných dňoch, a to len na nevyhnutné úkony: matrika, evidencia obyvateľstva, pokladňa, kancelária primátora - vybavovanie občianskeho pohrebu. Verejnosť bola vybavovaná iba na prízemí MsÚ - pri kancelárii Informátora MsÚ, kde vstup do budovy regulovala hliadka mestskej polície. Vstup do objektov MsÚ bol povolený len za dodržania hygienických opatrení (prekrytie tváre rúškom, prípadne šálom, šatkou alebo inou vhodnou alternatívou, dezinfekcia rúk pri vstupe z vestibulu do ostatnej časti úradu).

Dňa 19. 3. 2020 z dôvodu vyplácania dávok v hmotnej núdzi, rodičovských príspevkov a prídavkov na deti vyplácaných cez inštitút osobitného príjemcu boli úradné hodiny MsÚ od 8:00 do 12:00 hod..

Od 1. 4. 2020 boli na MsÚ v zmysle príkazu primátora č. 1 zo dňa 16. 3. 2020 rozšírené úradné hodiny pre verejnosť počas pracovných dní od 7:30 do 9:30 hod..

Krízový štáb mesta na zasadnutí 4. 5. 2020 rozhodol v súvislosti s uvoľňovaním opatrení súvisiacich s koronavírusom o predĺžení úradných hodín MsÚ pre verejnosť. S účinnosťou od stredy 6. 5. 2020 boli pre občanov k dispozícii pracoviská MsÚ, a to každý pracovný deň v čase od 7:30 do 13:30 hod., vstup do jeho priestorov ostal i naďalej regulovaný hliadkou mestskej polície alebo zamestnancom MsÚ za dodržania doterajších hygienických opatrení.

Núdzový režim, v ktorom MsÚ fungoval počas koronakrízy, skončil 1. 6. 2020. MsÚ začal od tohto dňa v štandardnom režime, vstup do priestorov MsÚ bol aj naďalej povolený za dodržania doterajších hygienických opatrení. Obnovili sa stránkové hodiny pracovísk na Štefánikovom a Radničnom námestí v štandardnom režime, pričom vo štvrtok platil nestránkový deň pracovísk stavebného úradu.

Od 19.10.2020 MsÚ v II. vlně pandémie prešiel opäť do krízového režimu v súvislosti so zhoršujúcou sa situáciou týkajúcou sa šírenia nového koronavírusu, úradné hodiny pre občanov ostali aj naďalej nezmenené. Pokladnica MsÚ,

matrika, podateľňa, osvedčovanie podpisov, evidencia obyvateľstva ostali otvorené aj naďalej v štandardnom režime, avšak iba na nevyhnutné úkony. Na vybavovanie občianskeho pohrebu bola k dispozícii kancelária primátora MsÚ na Radničnom námestí.

Počas pandémie Covid-19 v roku 2020 vzrástol počet podaní vykonaných prostredníctvom elektronickej komunikácie v zmysle zákona 305/2013 Z. z. o e-Governmente. V roku 2019 počet podaní elektronicke predstavoval 2 536 podaní, v roku 2020 počet 2 840 podaní a v roku 2021 počet 3 352 podaní. Nie je však možné rozlíšiť, v ktorých oblastiach/agendách najviac vzrástol počet elektronických podaní, nakoľko, podľa vyjadrenia MsÚ, mesto neeviduje elektronické podania podľa druhu. Mesto nezaznamenalo v roku 2020 z dôvodu pandémie Covid-19 aj iné dopady/efekty pri poskytovaní služieb MsÚ obyvateľom ako nárast elektronických podaní.

Poskytovanie ostatných služieb mesta pre občanov

V meste bol od 10. 3. 2020 na základe protipandemických opatrení nariadený pre všetky fyzické osoby, fyzické osoby – podnikateľov a právnické osoby, zákaz organizovať a usporadúvať hromadné podujatia športovej, kultúrnej, spoločenskej či inej povahy, boli zakázané všetky aktivity klubov dôchodcov na území mesta. Od 11. 3. 2020 bola zatvorená Mestská krytá plaváreň so saunou, rovnako bol zatvorený bazén v ZŠ na Ul. Z. Nejedlého pre verejnosť a žiakov iných škôl a školských zariadení, boli zrušené plavecké výcviky, verejné korčuľovanie na Zimnom štadióne, kolektívne občianske obrady v obradnej sieni Radnice, zrušené všetky kultúrne, športové a spoločenské podujatia. Redakcia Kultúrno-spoločenského mesačníka Informátor prijíma príspevky telefonicky a e-mailom.

Mesto uzatvorilo od 12. 3. 2020 prevádzku Turistického informačného centra /TIC Letná č. 49/ pre verejnosť – komunikácia bola možná len telefonicky alebo e-mailom v čase od 9:00 do 12:00 a od 12:30 do 17:00 hod.. Prevádzka TIC pre verejnosť bola uzatvorená do 24. 4. 2020, od tohto dňa platil obmedzený prevádzkový čas od 9:00 do 15:00 hod. Od 1. 6. 2020 sa predĺžili otváracie hodiny TIC, a to pondelok až piatok v čase od 9:00 do 17:00 hod. a v sobotu v čase od 9:00 do 13:00 hod.

V Zoologickej záhrade bol od 11. 3. 2020 zatvorený pavilón Aquaterra. Boli zrušené aj všetky vzdelávacie, kultúrno-osvetové a iné podujatia. Od 6. 5. 2020 už mesto povolilo prevádzku ZOO za určených podmienok - pavilón Aquaterra však bol aj naďalej až do odvolania zatvorený; pre návštevníkov boli sprístupnené všetky vonkajšie expozíčné časti, platil prísny zákaz dotýkať sa zvierat a ich kŕmenie, vstup do areálu ZOO a do ZOOSHOPU bol umožnený iba návštevníkom s rúskom alebo inou vhodnou pokrývkou zakrývajúcou nos a ústa.

Mestská hromadná doprava zabezpečovala svoje služby v čiastočne obmedzenom rozsahu, a to v režime prázdninového rozpisu autobusových liniek s výnimkou školských spojov pre materské školy a s výnimkou spojov zabezpečujúcich dochádzku do práce v rámci úradných hodín MsÚ.

Následne od 1. 6. 2020 boli uvoľnené všetky dovtedy prijaté opatrenia. Poskytovanie služieb mesta začalo prebiehať v štandardnom režime ako pred vypuknutím pandémie. Zo strany kontrolovaného subjektu nedošlo počas pandémie k zavedeniu poskytovania nových služieb pre občanov, teda takých, ktoré by mesto predtým neposkytovalo.

3.2 Realizácia vybraných opatrení, ktoré zabezpečili včasné a kvalitné poskytovanie vybraných služieb občanom

Kontrolou bolo preverené vykonávanie opatrení obcou, ktoré zabezpečili obyvateľom v období pandémie vybrané služby v zmysle vydaných nariadení vlády, usmernení a rozhodnutí ostatných orgánov krízového riadenia, či prísl. inštitúcií. Uvedené sa týkalo zabezpečenia vykonávania dezinfekcie, pomoci obci pri zabezpečení dištančného vzdelávania, resp. otvárania základných škôl na základe rozhodnutia obce ako zriaďovateľa, pomoci zraniteľným skupinám (seniori, MRK, ľudia bez domova) a pomoci pri zabezpečení celoslovenského testovania.

- **dezinfekcia verejných priestranstiev**

Mesto prijalo opatrenia na zabezpečenie dezinfekcie verejných priestranstiev, ktoré vykonalo dodávateľsky, vlastnou obchodnou spoločnosťou v mesiacoch apríl a október 2020. Dezinfekcia bola vykonaná na základe uznesenia krízového štábu mesta z 26. 3. 2020 a príkazu primátora z 1. 10. 2020. Pravidelne boli dezinfikované zberné nádoby na komunálny odpad, mestský mobiliár ako lavičky, madlá, stojany na bicykle, informačné tabule, autobusové zastávky

a smetné nádoby (približne v 10 dňových intervaloch). Dezinfekcia nebola súčasťou Plánu ochrany obyvateľstva v rámci protibiologických opatrení. Výdavky na dezinfekciu dosiahli výšku 2 550,00 eur, ide o výdavky verifikované za obdobie 12. 3. 2020 až 31. 8. 2020.

- **dištančné vzdelávanie**

Počas pandémie sa vzdelávanie na základných školách realizovalo dištančnou formou, najmä on-line. Nie všetci žiaci, príp. školy však mali podmienky na takéto vzdelávanie. V ich záujme potom bol aj čo najskorší návrat k prezenčnému vzdelávaniu. Obce ako zriaďovatelia základných škôl mohli v rámci svojej kompetencie a na základe rozhodnutí MŠVVŠ SR rozhodnúť o skončení dištančného vzdelávania, či požiadať v spolupráci so svojimi školami o dotáciu na letné školy, alebo pomôcť pri zabezpečení dištančného vzdelávania pre žiakov bez potrebného vybavenia.

Kontrolovaný subjekt bol zriaďovateľom siedmich základných škôl, v ktorých bolo k 15. 9. 2020 zapísaných 3 625 žiakov, z toho 293 zo SZP. Pomáhal vytvoriť vo svojich školách podmienky pre dištančné vzdelávanie, a to zabezpečením finančných prostriedkov na dofinancovanie nákupov spojených s MTZ na IKT (mikrofóny, webkamery, slúchadlá, notebooky a pod.) v rámci dohodovacieho konania v sume 89 170,15 eur, z vlastných príjmov mesta 3 552,64 eur (ponechané príjmy z prenájmu škôl) a zo sponzorských darov 3 762,96 eur.

V prípade offline formy dištančného vzdelávania mesto pomáhalo svojim školám pri doručovaní a zbere zadaní žiakom v osadách MRK prostredníctvom sociálnych pracovníkov a zamestnancov komunitného centra. Offline formu vzdelávania využilo v 1. vlnе pandémie 230 žiakov a v 2. vlnе to bolo 169 žiakov.

Do dištančného vzdelávania sa žiadosťou formou nezapojilo spolu 12 žiakov zo siedmich ZŠ. To predstavovalo 0,33 % z celkového počtu žiakov.

Mesto rozhodlo o obnovení vyučovania v 1. vlnе pandémie v mesiaci jún 2020, keď za ročníky 0.-5. nastúpilo 1 371 žiakov a za ročníky 6.—9. v dvoch fázach od 22. 6. 2020 nastúpilo 1 084 žiakov. V 2. vlnе pandémie mesto rozhodlo od 16. 11. 2020 o obnovení vyučovania pre žiakov zo SZP bez prístupu k dištančnému vzdelávaniu v malých skupinách, pričom vyučovania sa prezenčne zúčastňovalo 88 žiakov spolu zo siedmich škôl. Vyučovanie prebiehalo 5x v týždni. Na základe výsledkov prieskumu u zákonných zástupcov žiakov o možnosti návratu žiakov 5.-9. ročníka do škôl podmienenej absolvovaním testu (žiak + 1 zákonný zástupca) od 7. 12. 2020, mesto do Vianoc 2020 neobnovilo vyučovanie. Podľa prieskumu by sa prezenčného vzdelávania zúčastnilo len 36,7 % žiakov.

Rozhodnutia mesta týkajúce sa uzatvorenia a otvorenia škôl boli vykonávané na základe zasadnutí a odporúčaní krízového štábu mesta (marec, máj 2020).

Dopady dištančného vzdelávania na deti zo SZP/MRK: nezáujem o vzdelávanie a nedostupnosť techniky pre žiakov zo SZP, takmer 100 % absencia technických zariadení, žiaci mali nedostatočnú digitálnu gramotnosť, nekomunikovanie s učiteľmi, následné prehĺbenie záškoláctva.

Hlavné problémy pri prerušení vyučovania v roku 2020 bola absencia digitálnych zručností u učiteľov aj žiakov, nutnosť učiť sa za pochodu využívať iné formy vzdelávania cez aplikácie, chýbajúca technika, zdieľanie tej istej počítačovej techniky rodičmi aj deťmi vrátane rodín vyučujúcich, problémy so sústredením sa u žiakov, chaotické manažovanie pandémie, oneskorené zverejňovanie informácií na webovom sídle ministerstva, komunikácia cez sociálne siete.

Pozitíva dištančného vzdelávania identifikované základnými školami a ich zriaďovateľom boli napr. individuálne online hodiny, vlastné tempo učenia, väčšia zodpovednosť žiakov za vlastné vzdelávanie, rozšírenie vedomostí a zručností v IKT u učiteľov, žiakov aj ich rodičov, prístupnosť vzdelávacích portálov a podporných programov zdarma, webináre pre učiteľov, používanie nových foriem a metód vzdelávania, dobré skúsenosti so systémom EduPage (zapracovávanie požiadaviek a podnetná komunikácia).

Ako dobrú prax možno uviesť zapojenie sa jednej zo siedmich základných škôl do rozvojového projektu letnej školy v auguste 2020. Na organizáciu bolo získaných 800,00 eur, pričom letnej školy sa zúčastnilo 10 žiakov. Letná škola sa konala v spolupráci s občianskym združením, ktoré pôsobí v časti Hájik a Poskala, kde žije MRK. Ostatné školy sa do projektu v r. 2020 nezapojili z personálnych dôvodov, resp. pre nízky záujem o letnú školu.

- **celoslovenské testovanie**

Uznesením vlády č. 665 z 18.10.2020 schválila Vláda návrh na prípravu a vykonanie celoplošného testovania obyvateľstva SR na prítomnosť ochorenia Covid-19. Zabezpečiť prípravu a vykonanie celoslovenského testovania v spolupráci s ministrom obrany bolo uložené ministrovi zdravotníctva a vnútra. V súvislosti s tým mali starostovia obcí a primátori miest plniť na svojom území úlohy vyžadované orgánmi štátnej správy. Kontrolou bolo preverené ako obec plnila tieto úlohy.

Mesto vykonalo v r. 2020 dve kolá celoslovenského testovania samostatne, pričom nezabezpečovalo testovanie aj pre iné obce. Prvé usmernenie k 1. kolu testovania dostalo mesto 23. 10. 2020 a posledné usmernenie k 1. kolu dostalo 2. 11. 2020. Otvorených bolo 11 odberných miest, pričom ich počet zodpovedal počtu volebných obvodov. Počet testovacích tímov v oboch kolách bol 27.

Najväčším problémom pri zabezpečovaní testovania bol nedostatok zdravotníckeho personálu a zabezpečenie osobných ochranných pomôcok pre administratívnych pracovníkov. Mesto pomohlo zabezpečiť 100 % dobrovoľníkov – lekárov, ktorí vykonávali testovanie. Podľa informácií poskytnutých mestom OS SR nezabezpečili žiadnych zdravotníkov na testovanie.

Celkové výdavky na testovanie dosiahli za obidve kolá sumu 82 588,75 eur. Výdavok na 1 testovaného dosiahol výšku 2,28 eur. Mesto požiadalo o preplatenie výdavkov na testovanie podaním žiadosti na OÚ SNV 18. 11. 2020. Preplatené výdavky boli v 100 % výške bez krátenia, t. j. v sume 82 588,75 eur, ktorá bola na účet mesta pripísaná 30. 11. 2020. Prvé usmernenie OÚ k preplácaniu výdavkov na celoslovenské testovanie bolo mestu doručené 30. 10. 2020. V rámci výdavkov boli uhradené dezinfekčné prostriedky, OOP, vykurovacie telesá, kancelárske potreby, vrecia na odpad, občerstvenie a strava pre testovacie tímy, propán-bután bomby, mzdy a odvody zamestnancov mesta, odmeny dobrovoľníkom, logistické zabezpečenie – rozvoz, stánky, stany a osvetlenie. Nad rámec usmernení OÚ SNV bol poskytnutý nocľah a strava pre príslušníkov OS SR.

V prvom kole bolo otestovaných 17 942 osôb, z toho zistených 1,2 % pozitívnych a v druhom kole 18 342 osôb z čoho bolo 0,58 % pozitívnych. Testované osoby boli rezidentmi mesta.

Mesto prijalo náležité opatrenia na zabezpečenie celoslovenského testovania, malo dostatok informácií od OÚ SNV, spolupracovalo pri jeho príprave s OS SR, RÚVZ, PZ SR a využilo aj informácie z usmernení ZMOS.

Pozitívnu stránkou testovania bola veľká zanietenosť a zainteresovanosť všetkých osôb, ktorí sa na testovaní podieľali. Na základe zmluvy o dobrovoľníckej činnosti mesto zabezpečilo pre 1. kolo spolu 125 administratívnych pracovníkov a pre 2. kolo to bolo 113.

Z hľadiska nastavenia systému krízového riadenia pri riešení pandémie považuje mesto za nedostatok chaos pri organizovaní celoplošného testovania a časovú tieseň pre zabezpečenie jeho prípravy a realizácie.

- **starostlivosť o zraniteľné skupiny obyvateľov**

Aj v oblasti starostlivosti o zraniteľné skupiny prijala vláda niekoľko opatrení. Uznesením Vlády č. 174 z 27. 3. 2020 bolo starostom obcí uložené pri riešení krízovej situácie zriadiť telefónne linky samospráv pre dôchodcov pre zabezpečenie objednania si potravín v termíne do 30. 3. 2020.

Počet obyvateľov nad 60 rokov v meste k 31. 12. 2020 bol 9 203, čo predstavovalo 25,7 % podiel z celkového počtu obyvateľov.

Pre seniorov, zdravotne postihnutých alebo znevýhodnených, osamelo žijúcich obyvateľov odkázaných na pomoc iných, zabezpečovalo mesto donášku nákupov potravín, liekov a drogerie.

Zriadenie telefónnej linky na objednanie potravín pre seniorov bolo občanom oznámené v apríli 2020, a to prostredníctvom elektronického mesačníka I-čko, na úradnej tabuli MsÚ, nástenke v Dome opatrovateľskej služby ako aj formou plagátov umiestnených v kluboch dôchodcov.

Službu – pomoc s donáškou nákupov mesto poskytovalo v čase od 3. 4. 2020 do 30. 6. 2020 a od 1. 10. 2020 do 31. 12. 2020. Limit na jeden nákup bol 20 eur na jednotlivca, resp. 30 eur na manželský pár. Služba bola zabezpečovaná dobrovoľníkmi a zamestnancami mesta za pomoci Centra voľného času, t.j. neboli žiadne výdavky spojené s jej zabezpečením. Informácie o službe mesto zverejnilo na svojom webovom sídle, v obecných novinách, v mestskej televízii a FB stránke.

Iné opatrenia pre seniorov bolo poskytnutie rúšok a respirátorov pre občanov s trvalým pobytom v meste s vekom nad 60 rokov s pomocou dobrovoľníkov z mládežníckych občianskych združení.

Uznesením Vlády č. 113 z 15. 3. 2020 odporučila Vláda predstaviteľom územnej samosprávy umožniť neobmedzený prístup osobám patriacim k marginalizovaným komunitám k pitnej vode na nevyhnutnú dobu. Uznesením Vlády č. 196 z 2. 4. 2020 bol schválený Plán riešenia ochorenia COVID-19 v MRK a zároveň Vláda uložila primátorom miest a starostom obcí určiť karanténne zariadenia, v ktorých bude vykonávaná izolácia osôb z marginalizovaných rómskych komunít a zabezpečiť jeho zásobovanie.

V meste sa nachádzajú tri osídlenia MRK, v ktorých odhadom žije 1 – 10 % obyvateľov z celkového počtu obyvateľov mesta.

V meste má MRK prístup k pitnej vode a v r. 2020 nebolo nutné mimoriadne zabezpečovať prístup v zmysle vládnych odporúčaní. V jednotlivých lokalitách sú umiestnené výtokové stojany, časť domácností MRK je napojená na verejný vodovod, resp. majú vlastnú studňu.

Mesto malo pripravené karanténne zariadenia pre obyvateľov mesta bez rozdielu sociálneho postavenia, t.j. neboli vyčlenené zvlášť pre osoby z MRK. Karanténne zariadenia boli určené v hotelových zariadeniach vo vlastníctve mesta, v správe mestských organizácií. V týchto zariadeniach pre potreby osôb v izolácii bola zabezpečená zdravotná starostlivosť, strava, hygienické a dezinfekčné prostriedky. V prípade potreby izolácia osôb z MRK prebiehala najmä v domácom prostredí, resp. pri zhoršení stavu boli hospitalizovaní. Sociálni pracovníci mesta poskytovali obyvateľom MRK informácie o preventívnych opatreniach, kontaktovali rodiny s pozitívnymi osobami, poskytovali rúška, letáky a pod. Obyvatelia v karanténe boli informovaní aj možnosti kontaktovať sociálnych pracovníkov na služobný mobilný telefón v prípade potreby nákupov, výberu liekov a pod. V osade Vilčurňa bolo zabezpečené aj pravidelné testovanie.

Mesto sledovalo situáciu v MRK prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníkov a zamestnancov komunitného centra. V osídleniach MRK sa nevyskytli ohniská nákazy vyžadujúce spoluprácu s OÚ. Karanténa v MRK zo strany RÚVZ nebola nariadená. Žiadne špeciálne opatrenia v starostlivosti o MRK nebolo potrebné prijímať, t.j. neboli žiadne výdavky na ich zabezpečenie.

Usmernenia OÚ pri zabezpečovaní plánu riešenia ochorenia Covid-19 v MRK považuje mesto za prínosné.

Mesto sa v r. 2020 nezapojilo do projektov, ktorých cieľom bola pomoc pri monitorovaní a riešení situácie v MRK.

Ako problematické pri zabezpečovaní starostlivosti o MRK vnímalo mesto nedostatočný prístup k informáciám o pozitívnych prípadoch. Ako pozitívne vnímalo pomoc terénnych sociálnych pracovníkov a zamestnancov komunitného centra.

Uznesením Vlády č. 220 zo 14. 4. 2020 bol schválený Plán riešenia znižovania rizika vzniku a šírenia ochorenia COVID-19 medzi ľuďmi bez domova a zároveň Vláda uložila primátorom miest s počtom obyvateľov nad 20 000 určiť karanténne zariadenia, v ktorých bude vykonávaná izolácia ľudí bez domova. Uznesením č. 343 zo 4.6.2020 bolo uznesenie č. 220 doplnené o zabezpečiť plnenie úlohy podľa aktuálnej epidemiologickej situácie a v súlade s minimálnymi materiálnymi, personálnymi a hygienickými podmienkami pre karanténne zariadenia.

Mesto SNV má zabezpečené poskytovanie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb pre osoby bez domova v zariadení sociálnych služieb - nocľaháreň s kapacitou 15 miest.

V roku 2020 žilo na území mesta odhadom asi 30 ľudí bez domova. Karanténne zariadenie pre izoláciu ľudí bez domova bolo zriadené v hoteli – vyhradená izba, hotel je vo vlastníctve mesta a v správe mestskej organizácie. Pri zriaďovaní karanténneho zariadenia nebolo využité zariadenie skladu CO, keďže neobsahoval materiál využiteľný

pre takéto zariadenie a vymedzené hotelové izby spĺňali požiadavky pre zabezpečenie potrieb osôb karanténnej izolácii (t.j. zdravotná starostlivosť, strava, hygienické a dezinfekčné prostriedky).

Výdavky na zriadenie a prevádzku karanténneho zariadenia pre bezdomovcov vyčíslilo mesto na 0 eur. Obyvatelia bez domova neboli ochotní poskytovať mestu údaje o pozitívnom výsledku testu na Covid 19, ani o blízkych kontaktoch, ani sa podrobiť karanténe. Pomoc občanom bez domova bola poskytovaná aj prostredníctvom TSP, najmä šírenie informácií o aktuálnej epidemickej situácii, o usmerneniach hlavného hygienika, informovanie o postupe pri vykazovaní príznakov respiračného ochorenia. Týmto občanom boli poskytnuté okrem poradenstva aj respirátory, resp. ochranné rúška.

Záver :

Administratívne kapacity a prevádzkové služby mesta ovplyvnila pandémia iba v malej miere, a to v obmedzení osobnej návštevnosti MsÚ a v zatvorení mestských kultúrnych a športových zariadení, na nevyhnutný čas z dôvodu protipandemických opatrení. Vo všetkých agendách mesta boli na vybavenie vecí dodržané zákonom stanovené lehoty. Mesto prijalo náležité rozhodnutia a postupy na realizáciu vybraných opatrení, ktoré zabezpečili včasné a kvalitné poskytovanie vybraných služieb občanom. Mestom prijaté a realizované opatrenia mali kladný účinok na stabilizáciu a zlepšenie epidemiologickej situácie v meste, keďže nebol zaznamenaný veľký rozsah rozšírenia ochorenia Covid 19, ktorý by mal za následok izoláciu určitých mestských častí.

Kontrolovanému subjektu bol ponechaný výtlačok č. 2 záznamu o výsledku kontroly.

Kontrolovaný subjekt vyhlasuje, že bola poskytnutá súčinnosť v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a boli poskytnuté všetky požadované doklady a informácie.

Kontrolovaný subjekt potvrdzuje, že kontrolná skupina NKÚ SR vrátila všetky zapožičané doklady.

Kontrolovaný subjekt vyhlasuje, že na najbližšom zasadnutí zastupiteľstva informuje o výsledku kontroly zastupiteľstvo v Spišskej Novej Vsi. Zároveň podá informáciu formou výpisu z uznesenia mestského zastupiteľstva o prerokovaní výsledkov kontroly.

Za kontrolnú skupinu dňa 18. 10. 2022

Ing. Beatrica Böhmová
vedúca kontrolnej skupiny

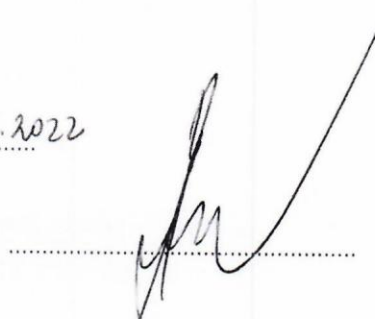
Ing. Eva Kaduková
členka kontrolnej skupiny

Ing. Katarína Rusnáková
členka kontrolnej skupiny

S obsahom záznamu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa 7.11.2022

Ing. Pavol Bečarik
primátor mesta Spišská Nová Ves

Príloha č. 1

Plnenie rozpočtu mesta Spišská nová Ves a iné údaje za roky 2018-2021

V eurách

Údaj	2018	2019	2020	2021
Bežné príjmy	31 132 611	34 260 075	35 701 868	37 132 931
Bežné výdavky	29 355 203	32 153 781	32 882 285	35 433 033
Kapitálové príjmy	578 354	1 823 653	289 437	1 110 441
Kapitálové výdavky	1 794 035	1 249 100	1 953 458	6 357 753
Príjmové finančné operácie	1 496 130	1 077 585	2 371 441	6 386 710
Výdavkové finančné operácie	735 176	1 101 559	1 187 851	1 207 151
Účtovný prebytok (+), schodok (-) bežného rozpočtu, kapitálového rozpočtu a finančných operácií	1 322 681	2 656 873	2 339 152	1 632 145
<i>Prebytok (+), schodok (-) hospodárenia obce po vylúčení finančných operácií</i>	561 727	2 680 847	1 155 562	- 3 547 414
Vybrané položky rozpočtu:				
Daňové príjmy (100), z toho:	17 195 360	18 416 815	18 519 256	19 074 119
DPFO (111)	14 235 665	15 572 180	15 427 715	15 883 865
Daň z nehnuteľností (121)	1 715 218	1 785 728	1 935 096	2 010 007
Dane za špecifické služby (133), z toho:	1 242 353	1 056 731	1 154 246	1 178 040
<i>Za ubytovanie (133006)</i>	26 422	23 917	16 162	14 433
<i>Za užívanie verejného priestranstva (133012)</i>	181 334	192 909	30 638	30 686
<i>Za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (133013)</i>	996 128	801 412	1 071 812	1 096 491
Nedaňové príjmy (200), z toho:	5 226 622	5 088 801	4 475 683	5 251 144
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku (210)	1 364 995	1 379 226	1 439 785	1 689 205
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby (220)	3 088 836	3 232 965	2 628 635	2 865 835
Granty a transfery (300)	9 288 983	12 578 112	12 996 366	13 918 109
Iné údaje z účtovnej závierky a hospodárenia obce:				
Celková suma dlhu obce na jedného obyvateľa (§17 ods. písm. a) zákona 583/2004 Z.z.)	197,60	170,57	164,66	209,96
Bankové úvery a výpomoci (r.173 Súvahy IÚZ)	2 797 525	6 312 915	6 047 959	7 377 764
Rezervný fond obce stav k 1.1.2020			595 466,42	
Pohľadávky z nedaňových príjmov obcí - brutto (r.68 Súvahy IÚZ)	208 224	218 855	418 911	259 890
Pohľadávky z daňových príjmov obcí –brutto (r.69 Súvahy IÚZ)	46 440	40 308	93 123	85 502
Pohľadávky po lehote splatnosti (poznámky IÚZ, tab. č. 4 r. 05)	1 728 988	1 641 397	1 822 346	1 609 817
Krátkodobé záväzky (r. 151 Súvahy IÚZ)	1 506 286	1 804 854	1 170 256	1 865 444
<i>Okamžitá likvidita obce</i>	1,12	1,85	3,67	1,12
<i>Pohotovú likviditu obce</i>	1,57	2,24	4,57	1,51

Zdroj: záverečný účet obce, IÚZ obce a účtovníctvo obce

